

Pojęcie przestępstwa (wykroczenia) przemytu celnego i charakterystyka jego znamion. Co decyduje o łagodniejszej kwalifikacji tego zachowania jako typu uprzywilejowanego, bądź wykroczenia?

18

N.19

Podstawa prawna odpowiedzi

Art. 86 KKS.

Streszczenie

Art. 86 § 1 KKS przewiduje **podstawowy typ przestępstwa skarbowego** przemytu celnego zagrożony karą grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 5, albo obu tym karom łącznie, jeżeli ten kto, nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, przywozi z zagranicy lub wywozi za granicę towar bez jego przedstawienia organowi celnemu lub zgłoszenia celnego, przez co naraża należność celną na uszczuplenie. Takie same kary przewiduje się w sytuacji, jeżeli przemyt celny dotyczy towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa (art.86 § 2 KKS). W § 3 art.86 KKS ustawa przewidziała **typ uprzywilejowany przestępstwa skarbowego** zagrożony karą grzywny do 720 stawek dziennych, jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa, jest małej wartości. W § 4 art.86 przewidziano natomiast karalność **wykroczenia skarbowego** zagrożonego karą grzywny do dwudziestokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia, jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa nie przekracza ustawowego progu.

Przedmiotem ochrony tego przepisu jest mienie Skarbu Państwa, ale i mienie Unii Europejskiej, a także gospodarka wspólnotowa. **Podmiot czynu zabronionego** ma charakter zindywidualizowany tj. dotyczy takiego sprawcy, na którym ciążyły obowiązki celne: przedstawienia organowi celnemu lub zgłoszenia celnego towaru przywożonego lub wywożonego za granicę z równoczesnym obowiązkiem uregulowania należności celnej. **Znamiona określające czynność sprawczą** to określenia czasownikowe „przywozi” oraz „wywozi” (wywóz poza obszar celny Unii Europejskiej i przywóz towar na ten właśnie obszar) ze skutkiem w postaci niebezpieczeństwa uszczuplenia należności celnej lub uszczuplenia należności celnej. **Przedmiotem bezpośredniego działania** jest **towar** wywożony lub przywożony na obszar celny UE. Realizacja **znamion strony podmiotowej** następuję poprzez **umyślne** popełnienie czynu zabronionego (**zamiar bezpośredniego lub zamiar ewentualny**).

Odpowiedź**1. Uwagi ogólne**

Zgodnie z art. 86 § 1 KKS kto, nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, przywozi z zagranicy lub wywozi za granicę towar bez jego przedstawienia organowi celnemu lub zgłoszenia celnego, przez co naraża należność celną na uszczuplenie, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie. Natomiast zgodnie z § 2 tej samej karze podlega sprawca, jeżeli przemyt celny dotyczy towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa (**przestępstwo skarbowe – typ podstawowy**).

Na podstawie art. 86 § 3 KKS jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa, jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 lub 2 podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych (**przestępstwo skarbowe – typ uprzywilejowany**).

Natomiast zgodnie z art. 86 § 4 KKS jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa, nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe (**wykroczenie skarbowe**).

Pojęcie przestępstwa (wykroczenia) przemytu celnego i charakterystyka jego znamion. Co decyduje o łagodniejszej kwalifikacji tego zachowania jako typu uprzywilejowanego, bądź wykroczenia?

Jak z powyższego wynika o łagodniejszej kwalifikacji w przypadku przestępstwa skarbowego decyduje „mała wartość” kwoty należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartości towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa. Natomiast o łagodniejszej kwalifikacji w przypadku wykroczenia skarbowego decyduje nieprzekroczenia ustawowego progu kwoty należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartości towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa. Należy wyjaśnić, iż użyte w art. 86 § 3 KKS **mała wartość** jest to wartość, która w czasie popełnienia czynu zabronionego nie przekracza dwustukrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia (art. 53 § 14 KKS). Natomiast **ustawowy próg**, o którym mowa w art. 86 § 4 KKS, to kwota uszczuplonej lub narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej albo wartość przedmiotu czynu, która nie przekracza pięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia w czasie jego popełnienia (art. 53 § 3 i 6 KKS).

2. Znamiona czynu zabronionego

Przedmiotem ochrony tego przepisu jest mienie Skarbu Państwa, ale i mienie Unii Europejskiej. Ponadto przedmiotem ochrony czynu zabronionego ujętego w § 2 jest również gospodarka wspólnotowa (P. Kardas, G. Łabuda, T. Razowski, *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*. wyd III 2017, komentarz do art. 86 teza. 6, LEX SIP).

Podmiot czynu zabronionego przy przestępstwie przemytu celnego ma charakter indywidualny. W tym wypadku oznacza to, że sprawcą czynu zabronionego będzie osoba obciążona obowiązkami celnymi związanymi z obowiązkiem przedstawienia organowi celnemu towaru lub zgłoszenia celnego towaru przywożonego lub wywożonego za granicę z równoczesnym obowiązkiem uregulowania należności celnej.

Znamiona określające czynność sprawczą to użyte w przepisie znamiona czasownikowe „przywozi” oraz „wywozi”, chodzi tutaj oczywiście o wywóz poza obszar celny Unii Europejskiej i przywóz towar na ten właśnie obszar. Zachowanie sprawcy musi jednak wiązać się z zaniechaniem w postaci nieprzedstawieniem towaru lub nieprzedstawienia zgłoszenia celnego, co z kolei prowadzi do określonego skutku, w tym m.in. powstania długu celnego (patrz niżej, co do znamienia skutkowego oraz też art. 79 oraz art. 82 Unijnego Kodeksu Celnego). Pojęcie „przedstawienia towarów organom celnym” ma swoją definicję legalną zamieszczoną w art. 5 pkt 33 Unijnego Kodeksu Celnego i oznacza powiadomienie organów celnych o przybyciu towarów do urzędu celnego lub innego miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organy celne oraz o dostępności tych towarów do kontroli celnych. W Unijnym Kodeksie Celnym można znaleźć także definicję „zgłoszenia celnego”, które oznacza czynność, przez którą osoba w wymaganej formie i w określony sposób wyraża zamiar objęcia towaru określoną procedurą celną, wskazując w stosownych przypadkach wszelkie szczegółowe ustalenia, które mają mieć zastosowanie (art. 5 pkt 14 UKC).

Przestępstwo przemytu celnego jest **przestępstwem skutkowym**, a skutek ten przejawia się w niebezpieczeństwie uszczuplenia należności celnej lub w samym uszczupleniu należności celnej.

Nieco inaczej przedstawiają się **znamiona określające czynność sprawczą** w odniesieniu do przestępstwa skarbowego określonego w § 2 art. 86 KKS. W art. 53 § 33 KKS określono, iż użyte w rozdziale 7 kodeksu określenie „reglamentacja pozataryfowa” oznacza odpowiednio środki polityki handlowej ustanowione przez Wspólnotę Europejską w ramach wspólnej polityki handlowej postanowieniami wspólnotowymi stosowanymi w odniesieniu do ograniczenia świadczenia usług, wywozu lub przywozu towarów, takie jak środki nadzoru lub ochrony, ograniczenia ilościowe i zakazy przywozu oraz wywozu, a także środki administrowania obrotem towarami lub usługami z zagranicą, ustanowione przez właściwy organ administracji państwowej. Jest to czyn abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo oraz czyn bezskutkowy (P. Kardas, G. Łabuda, T. Razowski, *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*. wyd III 2017, komentarz do art.86 teza. 14, LEX SIP).

Pojęcie przestępstwa (wykroczenia) przemytu celnego i charakterystyka jego znamion. Co decyduje o łagodniejszej kwalifikacji tego zachowania jako typu uprzywilejowanego, bądź wykroczenia?

Przedmiotem bezpośredniego działania jest **towar** wywożony lub przywożony na obszar celny UE, wobec którego istnieje obowiązek celny w postaci konieczności przedstawienia tego towaru organowi celnemu lub uwzględnienia towaru w zgłoszeniu celnym, a obowiązki takie nie zostały wypełnione.

Przepis art. 86 KKS przewiduje, iż realizacja **znamion strony podmiotowej** następuję poprzez **umyślne** popełnienie czynu zabronionego w postaci zarówno **zamiaru bezpośredniego lub zamiaru ewentualnego**.

3. Sankcje

<p>Typ podstawowy przestępstwa skarbowego z art.86 § 1 i 2 KKS</p>	<p><u>Popelnienie:</u></p> <p>kara grzywny do 720 stawek dziennych albo kara pozbawienia wolności do lat 5 (patrz art.27 § 1 KKS), albo obie te kary łącznie</p> <p><u>Usiłowanie:</u></p> <p>3 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności, kara grzywny do 480 stawek dziennych</p>
<p>Typ uprzywilejowany przestępstwa skarbowego z art.86 § 3 KKS</p>	<p>kara grzywny do 720 stawek dziennych</p>
<p>Wykroczenie skarbowe z art.86 § 4 KKS</p>	<p>kara grzywny do dwudziestokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia (patrz art. 48 § 1 KKS)</p>

Zgodnie z art. 23 § 3 KKS ustalając **stawkę dzienną**, sąd bierze pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe. Stawka dzienna nie może być niższa od jednej trzydziestej części minimalnego wynagrodzenia ani też przekraczać jej czterystukrotności.

Wysokość zagrożenia **karą pozbawienia wolności** określa art. 27 § 1 KKS — jeżeli kodeks nie stanowi inaczej, kara pozbawienia wolności trwa najkrócej 5 dni, najdłużej — 5 lat; wymierza się ją w dniach, miesiącach i latach.

W przypadku wykroczenia skarbowego kara grzywny może być wymierzona w granicach od jednej dziesiątej do dwudziestokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia, chyba że kodeks stanowi inaczej (art. 48 § 1 KKS).

Karalność usiłowania jest możliwa tylko przy typie podstawowym tego przestępstwa skarbowego, za co grozi kara 3 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności albo kara grzywny do 480 stawek dziennych (zgodnie z art. 22 § 2 KKS za usiłowanie można wymierzyć karę w wysokości nieprzekraczającej dwóch trzecich górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa skarbowego).

Pojęcie przestępstwa (wykroczenia) przemytu celnego i charakterystyka jego znamion. Co decyduje o łagodniejszej kwalifikacji tego zachowania jako typu uprzywilejowanego, bądź wykroczenia?

Środki karne:

- Przy typie podstawowym i uprzywilejowanym tego przestępstwa skarbowego możliwe jest zastosowanie środka karnego w postaci **przepadku przedmiotów** (art. 30 § 3 KKS stanowi m.in. że w wypadkach określonych w art. 86 § 1 – 3 orzeka się przepadek przedmiotów określonych w art. 29 pkt 1 i 2 oraz można orzec przepadek przedmiotów określonych w art. 29 pkt 3).
- Przy wykroczeniu skarbowym określonym w art. 86 § 4 KKS można orzec przepadek przedmiotów (patrz art. 49 § 2 KKS)
- Przy typie podstawowym omawianego przestępstwa skarbowego sąd może orzec środek karny **zakazu prowadzenia określonej działalności gospodarczej** (art. 34 § 2 KKS).

1

2

3

4a

4b

4c

4d

4e

4f

4g

4h

4i

4j

5a

5b

6

7

8

9

10

11

12